Nr. 4. Poznań, Poniedziałek 10. stycznia 1927. IX. Rok.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY

OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na styczeń 1927 r. wynosi: w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 3.45 złote. Na pocztach 3.59 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 4 — złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6.— złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 35 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 40 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
Drukarnia: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: Konto P. K. O. 206377. Bank Handlowy w Warszawie Oddział w Poznaniu. Bank Przemysłowców Poznań. Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu.

Na otwarcie I. Ogólnopaństwowego Zjazdu Przemysłowców i Kupców Drzewnych.

Redakcja „Rynku Drzewnego“ życzy I-emu Ogólnopolskiemu Zjazdowi Kupców i Przemysłowców Drzewnych, w zrozumieniu doniosłości Jego zamierzeń w chwilach największego niebezpieczeństwa dla naszej gospodarki drzewnej

wszystkiego dobrego, powodzenia i szczęścia w poczynaniach.

Pierwszy Ogólnopolski Zjazd Kupców i Przemysłowców Drzewnych oznacza najważniejszy bodaj etap w dziejach naszego drzewnictwa, dokumentujący na zewnątrz konsolidację handlu i przemysłu drzewnego wszystkich trzech zaborów wolnej Rzeczypospolitej, w łonie zaś samego handlu i przemysłu zrozumienie konieczności organizowania się.

Jedynie w ten sposób przez silną organizację uda się pokonać tysiączne niebezpieczeństwa, przychodzące z najróżniejszych stron.

Sytuacja jest nad wyraz groźna, ponieważ jesteśmy jedynie robotnikami w naszych własnych lasach, podczas gdy obcy nadają kierunek naszej polityce drzewnej zarówno w kraju jak i na zewnątrz. Dzięki usilnym staraniom Naczelnej Rady Związków Drzewnych z najżyczliwszem poparciem Rządu dochodzi ten Zjazd do skutku, aby wspólnie omówić wszystkie troski i dolegliwości, dręczące nasz handel i przemysł drzewny. Po raz pierwszy uwypukla się w formie nader wyrazistej zrozumienie tego, czem jest pojęcie i praktyczne zastosowanie gospodarki narodowej w zrozumieniu ekonomicznem.

Niema bodaj żadnej sprawy, spotykanej w życiu codziennem, którąby nie była przedmiotem obrad. Bez liku jest tych trosk i kłopotów, które kupiec drzewny czy też tartacznik nasz muszą uporczywie i zajadle zwalczać, chcąc istnieć i żyć.

Na specjalną uwagę zasługują zabiegi Departamentu Handlu Drzewnego przy Ministerstwie Handlu i Przemysłu z p. Dyrektorem Wielogłowskim na czele. Zarówno zrozumienie ważności spraw drzewnych, będących często u nas „tak sobie“ traktowanemi, jak też i doniosłość ich dla naszej niepodległości jako Państwa w zrozumieniu politycznem znalazło najdoskonalszego rzecznika w osobie p. dyr. Wielogłowskiego. Przez utrwalenie naszego bytu ekonomicznego zabezpieczamy sobie najlepiej bodaj niepodległość polityczną.

Na uznanie zasługuje również wytrwała praca obywatelska prezesa „Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce“ p. A. Dąbrowskiego, który wytrwale i konsekwentnie dąży do tego, by zapewnić naszemu handlowi i przemysłowi drzewnemu przewagę krajową.

Nie jest możliwe, wymieniać wszystkich poszczególnych działaczy w kierunku gruntownej sanacji naszej gospodarki drzewnej. Niemniej stwierdzamy, że jest jeszcze bardzo dużo ludzi, którym leży dobro naszego handlu i przemysłu drzewnego na sercu, przedewszystkiem z uwagi na całość Państwa i jego niepodległość gospodarczą.

W chwilach poważnych schodzą się najlepsi celem powzięcia postanowień ważnych, decydujących o losach naszej gospodarki drzewnej. Nie mamy się czem łudzić, stan bowiem obecny jest niebezpieczny i nosi wszelkie cechy upadku, jeżeli „konsulowie“ nie powezmą postanowień decydujących. Mamy wprawdzie wysoką konjunkturę na naszym rynku, będąca jednak jak ogień, który nie grzeje. Jeszcze bodaj nigdy nie było tyle złudzeń, jak właśnie w tym roku, kiedy zachodzi poważne niebezpieczeństwo opanowania naszego rynku przez obcych. A chcemy przecież ten towar, który produkujemy, sami przerobić i dobrze

sprzedać, dając jednocześnie możliwość zatrudnienia szerokim warstwom ludności krajowej. Jak już zaznaczyliśmy, nie jest to możliwe bez ścisłej współpracy wszystkich czynników, zarówno rządowych jak i prywatnych.

I-szy Ogólnopolski Zjazd Kupców i Przemysłowców Drzewnych oznacza przełom w naszej dotychczasowej gospodarce drzewnej, gdyż zarówno myśl organizacyjna, jak też i spojenie sił rozproszonych dotychczas na drobne atomy, znajduje swój piękny wyraz w wspólnych obradach. Niechaj towarzyszy temu pierwszemu polskiemu sejmowi drzewnemu staropolskie „Szczęść Boże!"

Eksport drewna z Polski do Rosji?

Raz ktoś z mądrzejszych ludzi na świecie powiedział, że są czasami rzeczy, o których nam się nie śni. Jakkolwiek to powiedzenie całkiem nie wstrząsa światem w posadach, to jednak stwierdza, co my zresztą sami wiemy, a o czem nam się właśnie nie śni, że niemożliwe stać się może możliwem. Otóż toczą się pierwsze wstępne układy w sprawie eksportu drewna z Polski do Rosji. Tak brzmi krótko wiadomość zarówno ciekawa jak i też doniosła w swem znaczeniu.

Sprawa ma jednak podłoże zupełnie naturalne. Lasy rosyjskie są tak niekorzystnie położone pod względem transportowym, że np. przywóz drewna z północnej Rosji do południowej najzupełniej się nie opłaca. W dodatku zważyć należy, że dawniej południowa Rosja sprowadzała drewno z obwodów zalesionych, należących dziś do Polski. Zrozumiałem jest wobec tego, że z powodu panującej dezorganizacji w kolejnictwie rosyjskiem i kompletnej „plajty" w gospodarce trustów zadłużonych u rządu po same uszy, eksploatacja w własnym kraju całkiem się nie opłaca.

Co zresztą znaczyło dawniej drewno rosyjskie w pojęciu środkowoeuropejskiem? Było to przecież drewno z dzisiejszej Polski, które sprzedawane było jednak pod marką rosyjską. Ustrój naturalny powierzchni zalesionej nie zmienił się zbytnio po wojnie w porównaniu z czasami pokojowemi. A więc skarby te, które dawniej zaborcy tak skrzętnie reklamowali dla siebie, dostały się dawnemu właścicielowi i dziś są wywożone pod marką polską, która znalazła nareszcie uznanie na rynkach światowych. Ale przed wojną dzisiejsza Rosja sprowadzała z dzisiejszej Polski taksamo drewno tam, gdzie tani transport wodny wchodził w rachubę. Wobec tego nie jest też dziwnem, że siłą stanu naturalnego powracają te stosunki, które panowały przed wojną.

Zaznaczamy, że układy nie wyszły poza stadjum wstępne, gdyż jak wiadomo, ustrój gospodarczy dzisiejszej Rosji jest „ciężki do wzięcia". Niemniej zapoczątkowane pertraktacje mogą być początkiem zacieśnienia węzłów gospodarczych, gdyż przesłanki są zarówno po jednej jak i po drugiej stronie bardzo dobre.

W razie dojścia do porozumienia w tej sprawie udostępnienie rynku rosyjskiego miałoby pod względem rozszerzenia zbytu materjału tartego poważne znaczenie. Zważyć bowiem należy, że dla celów eksportowych na zachód nie wchodzą w rachubę materjały wybrakowne, które mogłyby być ulokowane w Rosji po cenach zadowalających, gdyż poziom cen rosyjskich jest wyższy od światowego.

Jeszcze jednego momentu nie należy zapominać. Otóż Niemcy rozpoczęli wojnę gospodarczą z Polską pod hasłem zniszczenia naszego przemysłu tartacznego. Je-

ZBIGNIEW HRYNIEWIECKI.

„Fungimors".

Latem ubiegłego roku, będąc na Wołyniu, miałem sposobność zwiedzenia pewnego wielkiego tartaku, gdzie zwróciły szczególnie moją uwagę stosunkowo znaczne ilości zbrakowanych przez odbiorcę bali sosnowych z powodu ich zasinienia. Ponieważ rozchodziło się tu o wyjątkowo cenny materjał, straty z tego powodu były bardzo znaczne, a interpelowany przezemnie w tym względzie zarządca tartaku oświadczył mi, że są poprostu bezsilni w walce z tymi grzybami, które rzeczywiście rok rocznie są przyczyną znacznych strat dla właściciela tartaku. Z środków zaradczych stosowano tam między innemi „sztaplowanie" na świeżych zupełnie podkładach i przekładach, dachy ochronne, zapewnienie należytego przewiewu, posuwając się nawet do tego, że w wielu miejscach usunięto parkan deskowy, otaczający skład tartaczny, zastępując go siatką drucianą itp., lecz wszystko to pozostawało bez zadawalniającego rezultatu.

Łatwo zatem wyobrazić sobie moje zdziwienie, gdy po powrocie do Poznania wpadła mi w rękę broszurka reklamowa firmy: „Schlesische Nutzholzhandlung Gustav Grau & Heidel, Chemnitz i/Sa.", z której dowiedziałem się, że od roku 1922 istnieje w handlu środek impregnacyjny, przeciwdziałający zakażeniu drewna tartego przez grzyby z rodziny Ceratostomella, pod nazwą „Fungimors", wynaleziony przez prof. Dr. Rother'a.

Sądząc z powyżej przytoczonego faktu, zdaje się, że nowy ten środek nie jest u nas w Polsce jeszcze dostatecznie znany, a ponieważ zasinienie drewna jest niejednokrotnie powodem znacznych strat w naszym przemyśle i handlu drzewnym, chcę poniżej zapoznać ⌣zan. Czytelników z tym nowym środkiem impregnacyjnym na podstawie wyżej wspomnianej broszurki, która obok opisów zawiera liczne kopje listów różnych firm drzewnych, potwierdzających świetne działanie „Fungimors'u", jak również i kopje świadectw z wyników przeprowadzonych badań przez rzeczoznawców i instytut doświadczalnictwa przy wyższej szkole technicznej w Dreźnie.

Zanim przystąpimy do właściwego zagadnienia, nie od rzeczy będzie poświęcić parę słów grzybom i warunkom, powodującym zasinienie drewna.

Drewno drzew szpilkowych, a w szczególności drewno sosnowe, podlega zasinieniu, spowodowanemu przez grzyb Ceratostomella pilifera, którego spory znajdują się prawie wszędzie w wielkich ilościach na każdym placu składowym drewna. Uniesione wiatrem spory, dostawszy się na miejsca skaleczone drzew żyjących, lub na przetarty już materjał, kiełkują w bielu i rozwijają się w bujną, szaro-zieloną, nitkowatą grzybnię, która właśnie wywołuje mniej lub więcej intensywne, niebieskie zabarwienie drewna. Zakażeniu nie podlegają zdrowe drzewa z nieuszkodzoną korą, natomiast chorobliwe pnie, o nieprawidłowem krążeniu soków, powalone pnie na zrębach, a zwłaszcza świeży materjał tarty jest w szczególności wystawiony na niebezpieczeństwo. Grzyb żywi się sokami komórek drzewnych, których wnętrze jego grzybnia wypełnia i rozrasta się drogą naturalnych otworów, t. zw. jamek lejkowatych. Do swego rozwoju potrzebuje grzybnia pewnej ilości wody i powietrza w komórkach, wskutek czego twardziel, drewno zatopione w wodzie, a także i należycie na powietrzu wysuszone jest bardzo odporne przeciw zakażeniu. Ciepłe, parne, a przytem wilgotne powietrze stwarza najdogodniejsze warunki dla rozwoju grzyba.

Jak dotąd, nie rozporządzamy żadnemi środkami, które pozwoliłyby nam uchronić stojące drzewa przed zakażeniem, względnie przywrócić już zasiniałemu drewnu jego naturalną barwę. Aby uchronić powalone już drewno przed zasinieniem, należy ukończyć jego wyróbkę i wywieść je z lasu przed nastaniem gorącej pory roku, t. j. około maja. Również zatopienie pod wodą lub dokładne i szybkie wysuszenie drewna chroni je przed niebezpieczeństwem zakażenia. Zdrowa i nieuszkodzona warstwa miazgi i kory jest także do czasu

żeliby udało się zdobyć sobie rynek rosyjski, natenczas oznaczałoby to jeden dalszy krok w kierunku paraliżowania poczynań niemieckich wrogich, Polsce. Są to na razie wprawdzie kombinacje, mające wartość zarysowujących się nowych możliwości eksportowych. Od ich ujęcia i przeprowadzenia w czyn zależeć będzie odprężenie położenia na rynku materjałów mniej wartościowych. **Wł. R.**

O reformę przysięgi manifestacyjnej.

Przysięga manifestacyjna jest zazwyczaj ogniwem końcowem postępowania egzekucyjnego, wynikającego z różnych zobowiązań, przedewszystkiem zaś towarowych i wekslowych. W praktyce oznacza ona zniweczenie ostatniej nadziei pod względem uzyskania części lub całości swych wierzytelności. Dotychczasowy przebieg sprawy praktycznie uniemożliwia uzyskanie sum wypożyczonych wzgl. należnych za pomocą sądu, w tym wypadku odnalezienie sposobu zajęcia części majątkowych dłużnika na wyrównanie swych żądań, przedewszystkiem zaś należyte śledzenie poczynań dłużnika przed złożeniem przysięgi. Przeszkodą są przestarzałe u nas postanowienia prawne, datujące się jeszcze z czasów niemieckich i nie uwzględniające ani w przybliżeniu zaszłych zmian w życiu gospodarczem, jak również podkopania rzetelności kupieckiej z powodu wojny i inflacji. W każdym razie złożenie przysięgi manifestacyjnej pozostaje jedynie formą bez głębszego znaczenia, ponieważ dłużnik doznaje za wielkiej ochrony prawnej i najczęściej nie może być pociągnięty należycie do odpowiedzialności, w szczególności zaś ważne momenty, jak zatajenie jego stanu posiadania nie może być odpowiednio wyzyskane celem zmuszenia go do oddania długu.

Obecne postępowanie manifestacyjne w zupełności zależne jest od martwej litery i jest w dodatku za ociężałe, by zadość uczynić zmienionym i zmiennym warunkom naszego życia gospodarczego. Czas między sekwestrowaniem a składaniem przysięgi manifestacyjnej jest za długi. W międzyczasie bowiem dłużnik ma możliwość spieniężenia napływających objektów majątkowych i ma czas przygotować się do udowodnienia braku jakiegokolwiek majątku. Jeszcze w przeddzień może on odstąpić swoje wierzytelności innemu, a napływające pieniądze przeznaczyć w myśl swego własnego uznania na każdy cel albo je ulokować u rodziny. Nie potrzebuje on się bowiem obawiać, że przy składaniu przysięgi manifestacyjnej ujawniać będzie musiał dochody i wydatki swoje w ostatnich miesiącach albo wytłomaczyć będzie się musiał z tego, co robił lub przedłożyć swoje księgi handlowe. Cóż pomoże wierzycielowi zestawienie majątku dłużnika na dzień składania przysięgi, ile posiada ubrań i bielizny, jeżeli w tym samym terminie nie potrzebuje wytłumaczyć się z tego, gdzie pozostała reszta jego objektów majątkowych. Sądy zasadniczo nie idą w kierunku poszukiwania zatajonego majątku. Temsamem wierzyciel nie ma żadnej możliwości uzyskania wyjaśnienia stanu majątkowego swego dłużnika.

Ale nawet na ten wypadek, jeżeli wierzyciel stwierdzil, iż manifestant posiada jakikolwiek majątek lub ma dochody z majątku, a dochodzenie jego na zasadzie starego wyroku pozostały bez wyniku, natenczas domagać się może dopiero po upływie pięciu lat ponownego zeznania pod przysięgą w sprawie jego stanu majątkowego, jeżeli on (wierzyciel) przed sądem udowadnia, że manifestant dorobił się znów majątku. Jeżeli tego nie może udowodnić, natenczas dłużnik powoływać się może przez pięć lat na przysięgę złożoną i odmówić złożenia nowej przysięgi. Ten okres pięcioletni jest bezwzględnie za długi i całkiem nie uwzględnia stosunków obecnych. W dodatku daje dłużnikowi możliwość wyzbycia się swego majątku na pewien czas, aby z spokojnem sumieniem znów zamanifestować ubóstwo, i to tem łatwiej, ponieważ nie wolno stawiać jemu żadnych pytań co do jego stanu majątkowego zatajonego.

Z tego wynika, że obecnie u nas obowiązujące postanowienia co do przysięgi manifestacyjnej musi uledz roformje, aby wierzyciel mógł się informować o stanie posiadania swego wierzyciela nawet co do wszystkich szczegółów.

Wobec tego domagać się należy: prawa badania dłużnika co do pochodzenia i wyzbycia się objektów majątkowych, zmuszenia dłużnika do przedłożenia sądowi ksiąg handlowych, skrócenia czasu obowiązywania przysięgi manifestacyjnej może na rok, rozsze-

---

dobrym prezerwatywem chroniącym, drewno przed inwazją grzybów. Co do środków chemicznych, to znajdują one niewielkie zastosowanie przy konserwacji drewna okrągłego; ze znanych przytoczyć można pociąganie czołowych powierzchni przekroju rożnymi płynami, jak np. wapnem, smołą, terem itp.

Na niebezpieczeństwo zakażenia przez grzyby najbardziej jednak jest narożony świeży materjał tarty, gdyż niepodobieństwem poprostu jest zniszczyć i usunąć wszystkie miejsca, sprzyjające rozwojowi grzybów. Każda gleba leśna, każdy tartak i każdy plac składowy przepełniony jest miljardami zarodków grzybnych, których ani nie jesteśmy w stanie wyniszczyć, ani też zdala trzymać od naszego materjału drzewnego. Szczególnie wiele spor znajduje się na miejscach zarosłych trawą lub przepełnionych znacznemi ilościami starych trocin drzewnych.

Z dotychczas znanych i stosowanych środków zaradczych z pewnem powodzeniem stosowano szybkie układanie w stosy, „sztaplowanie" drewna przetartego, z zachowaniem możliwie jak największych odstępów, jednak w razie strajku robotników, wzgl. ich braku, a także i przy długotrwałem ciepłem, wilgotnem powietrzu środek ten najwięcej zawodził. Do tego dochodzi jeszcze niebezpieczeństwo powtórnego zasinienia, gdyż wysuszone nawet drewno, o ile znów wilgotnieje, np. przy wysyłce, może znów przedstawiać dogodne warunki dla rozwoju zarazków, znajdujących się na drewnie.

Ze środków chemicznych, stosowanych dotychczas w tym względzie, a zwłaszcza stosowane w Ameryce zanurzanie materjałn tartatego w naturalnych roztworach soli lub sody, nie daje zadnej pewności, gdyż roztwory te nie działają zupełnie zabójczo na zarodniki grzybów, a oprócz tego łatwo podlegają wyługowaniu przez deszcze, tak że należy obawiać się w następstwie wtórnego zasinienia drewna.

Wszystkie te niedogodności usuwa nowy środek impregnacyjny „Fungimors", którego działanie polega na tem, że tuż pod powierzchnią utworzona w drodze chemicznej w drewnie warstwa ochronna nie dozwala kiełkującym zarodnikom przenikać w głąb drewna. Zaznaczyć tu jeszcze należy, że wspomniana warstwa ochronna działa nie tylko mechanicznie, nie dopuszczając grzybni w głąb drewna, ale obok tego działa na ostatnią jeszcze trująco, przyczem tak własności fizyczne, jak i chemiczne drewna nie ulegają żadnym zmianom.

Zasadniczo niema potrzeby udowadniać strat, jakich przyczyną jest zasinienie drewna, jadnak dla lepszego zobrazowania korzyści impregnowania drewna przy pomocy „Fungimors'u" można przytoczyć następujący przykład:

Jako punkt wyjścia weźmy notatkę „Holzmarktu" z dnia 15 marca 1924 r.:

„...... za zdrowy materjał odziomkowy, z ca. 60 % I. kl. żądano 4,10 Ł.; za boczne, bez sęków deski, zależnie od grubości — 4,50 do 4,10 Ł. za m^3 loco wagon — stacja graniczna polsko-niemiecka, wzgl. gdańska. **Szczególnie wiele oferowano nadsinionych desek bocznych,** po cenie między 2,15 a 3,— Ł. za m^3. Co do tych ostatnich jednak zawarto stosunkowo bardzo mało transakcyj......".

Jeżeli weźmiemy jeszcze pod uwagę podawany procent udziału drewna zasinionego w wysokości 25—30% ogólnej ilości przetartego materjału, to możemy przeprowadzić sobie następującą kalkulację: przyjąwszy

ogólną ilość przetartego materjału na . . .	2 000 m^3
to wydadzą one najwyżej	1 500 m^3
materjału zdrowego. Pozostałe 500 m^3 zasinionego drewna przedstawia wartość tylko	300 m^3
zdrowego materjału. Razem . . .	1 800 m^3

rzenia zeznań pod przysięgą również co do ksiąg handlowych oraz przyśpieszenie postępowania. W ten sposób wierzyciel doznałby większej ochrony a cały szereg wątpliwych egzystencji z konieczności ustąpić by musiał z życia gospodarczego. Zarówno pierwsze jak i drugie wyszłoby na korzyść życia gospodarczego.

Tranzyt z Rosji przez Polskę do Niemiec.

Z dniem 1. stycznia 1927 r. została otwarta bezpośrednia komunikacja towarowa kolejami żelaznemi pomiędzy Niemcami a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad tranzytem przez Polskę i terytorjum Wolnego M. Gdańska. W myśl umowy, zawartej pomiędzy kolejami, biorącemi udział w tej komunikacji, przy przewozie będą obowiązywały jako prawo umowne postanowienia Berneńskiej Konwencji Międzynarodowej, wraz z postanowieniami wykonawczemi do tej Konwencji, tudzież ujednostajnione postanowienia dodatkowe Międzynarodowego Komitetu Transportowego i postanowienia specjalne, zawarte w taryfie. Stosownie do wspomnianych postanowień specjalnych, dopuszczony będzie przewóz tylko przesyłek zwyczajnych. Przewozu przesyłek pośpiesznych przepisy komunikacji niemiecko-polsko-sowieckiej na razie nie dopuszczają. Pozatem znaczniejsze odchylenia od postanowień Konwencji Międzynarodowej nie będą stosowane. Opłaty przewozowe będą mogły być uiszczane zgóry przez nadawcę, lub też przekazywane do pobrania od odbiorcy. Przesyłki będą mogły być obciążane zaliczeniami. Jedynie ubezpieczenie dostawy jest zakazane. Wprowadzenie bezpośredniej komunikacji towarowej pomiędzy Niemcami a Z. S. R. R. w tranzycie przez Polskę przyczyni się niewątpliwie do ożywienia obrotu towarowego pomiędzy Wschodem a Zachodem Europy i rozwoju tranzytu polskiego.

Dla przesyłek tranzytowych materjałów drzewnych stosuje się na odległość kolei polskich, nie wyłączając kolei na obszarze W. M. Gdańska, opłaty następujące: za przesyłki drzewa użytkowego nieobrobionego, grubego i cienkiego, drzewa osikowego do wyrobu zapałek, drzewa obrobionego, podkładów i śleeprów, słupów telegraficznych i telefonicznych, klepek i den beczkowych fryzów, klepek posadzkowych (parkietowych), desek furnierowych sklejanych i niesklejanych klasę wyjątkową C. za przesyłki drzewa kopalnianego i celulozowego lub drzewa opałowego klasę wyjątkową E.

Odczekać należy, czy umożliwienie bolszewikom zbytu drewna do Niemiec nie wpłynie niekorzystnie na nasz handel. Niektórzy są bowiem zdania, że bolszewicy zrobią poważną konkurencję pod względem zaopatrywania Niemców w drewno okrągłe. Tranzyt materjału tartego wchodzi może mniej w rachubę, ponieważ rosyjski przemysł tartaczny jest za bardzo zdezorganizowany.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

POLSKI RYNEK DĘBÓW.

Jeżeli porównujemy ceny w tym sezonie z zeszłorocznym, zaraz na wstępie stwierdzić musimy ich wzrost przynajmniej o jakieś 15—30%, jakkolwiek stosunkowo najspokojniej ceny właśnie dębów się kształtowały. Podrożenie odnosi się zarówno do surowca jak i też oczywiście materjału tartego. Zbyt jest jednostajny i dość zadowalający. Do stałych odbiorców należy Francja, Belgja, Anglja i Skandynawja. W ostatnim czasie położenie widocznie się poprawiło i jest już całkiem normalne. Sprawa warunków w handlu dębami wykazuje już oblicze zupełnie normalne. Te czasy, kiedy wszyscy wszystkiem handlowali, przyczyniając się bardzo często do oddawania ofert nierealnych, należą już zupełnie do przeszłości.

Zresztą zarówno w handlu dębami jak i też innym materjale drzewnym dotkliwie daje się odczuwać brak

---

Z tego wynika, że przy ilości 2000 m³ przetartego materjału strata wskutek zasinienia drewna wynosi równowartość 200 m³ zdrowego materjału.

Jeżeli przyjmiemy teraz koszta impregnowania drewna przy pomocy „Fungimors'u," wedle danych firmy, na równowartość $1\frac{1}{2}\%$ impregnowanego materjału, to w naszym wypadku koszta impregnowania 2000 m³ wyniosą równowartość 30 m³; czyli na czysto zyskuje się równowartość 170 m³, czyli $8\frac{1}{2}\%$.

Oprócz tego jednak należy podnieść, że stosowanie „Fungimors'u" pozwala nam przecierać drewno nawet w czasie najniekorzystniejszym, pozostawiać je nawet dłuższy czas niestosowane („sztaplowane"), a także na nie używanie coraz to nowych przekładek przy stosowaniu.

Zalety zatem impregnowania drewna przy pomocy „Fungimors'u," jak widzimy z powyższego, zdają się nie ulegać żadnej wątpliwości, z tem zastrzeżeniem jednak, że środek ten jest istotnie niezawodny. Powstaje zatem pytanie w jaki sposób się o tem przekonać?

Firma proponuje następujące gwałtowne próby:

1. Parę świeżo wytartych desek poddajemy impregnowaniu i przy wilgotnem, parnem powietrzu układamy nie stosowane wprost w wilgotną trawę. Dla porównania układamy obok taką samą ilość nie impregnowanych desek. Próba ta ma wykazać, że impregnowane deski minimum w przeciągu 3 tygodni pozostaną zdrowe, zachowując naturalną swą barwę, podczas gdy deski nie impregnowane już po krótkim czasie wykazywać będą ślady zasinienia.

2. Układamy naprzemian na siebie impregnowane i nie impregnowane deski świeżo przetarte w jeden stos. Po pewnym czasie próba ta ma wykazać, że impregnowane deski nie uległy żadnej zmianie, podczas gdy bezpośrednio do nich dotykające deski nie impregnowane uległy zakażeniu. Zdarza się przy tem, że i deski nie impregnowane pozostają białe, o ile płyn impregnujący działał przy ścisłem zetknięciu również i na pow. nie impregnowaną.

3. Pociągamy środkową ćwiartkę 3-metrowej deski „Fungimors'em," pozostawiając oba końce nie ruszone i w ten sposób spreparowana deskę wystawiamy na działanie niekorzystnych warunków. Próba ta powinna wykazać, że oba niepociągnięte końce uległy zasinieniu, gdy środek pozostał białym. (Naturalnie że wewnątrz deski grzybnia przenika z zasiniałych końców i w część środkową, co wskazuje na konieczność impregnacji drewna ze wszystkich stron i boków, aby uchronić się od tego wewnętrznego sinienia.

4. Poddajemy impregnacji deskę, wykazującą już ślady zakażenia przez grzyby, które określamy ołówkiem i po poddaniu jej niedogodnym warunkom, przekonamy się po pewnym czasie, że grzybnia nie posuwa się dalej.

5. Układam w stos naprzemian impregnowane i nie impregnowane deski, przekładając je staremi przekładkami, przyczem po pewnym czasie okaże się, że na impregnowanych deskach nie spowodują podkładki zasinienia, co najwyżej pewne zanieczyszczenie powierzchni, nie mające żadnego związku z grzybami.

(Dokończenie nastąpi).

normalnej dostawy wagonów. Podczas gdy bowiem jedna dyrekcja ma może nadmiar środków lokomocji, druga ma je w liczbie najzupełniej niedostatecznej. Niema jeszcze należytego rozdziału wagonów według istotnego zapotrzebowania w poszczególnych rejonach, co się całkiem nie przyczynia do ułatwienia zbytu.

Ceny ostatnio notowane w obrotach między poszczególnemi firmami a kupującemi są następujące: dęby od 30—40 cm. dają od 1 Ł — Ł 1.10, gdzie chodzi o towar miękki i ładny cena dochodzi do 38 sh, 40—50 Ł 2.10—3, powyżej 50 cm. Ł 3.5—4.10 a nawet do Ł 5. W tej łączności chcielibyśmy zaznaczyć, że podaż się zwiększyła w stosunku do roku ubiegłego. Najwięcej zainteresowania jest oczywiście dla miękkiego dębu wołyńskiego, jakkolwiek i białowieski jak i małopolski znajduje chętnych nabywców. Podczas gdy jeszcze do niedawnego czasu zwózka drewna była szczególnie w lasach wołyńskich w wysokim stopniu utrudniona, a nawet wręcz niemożliwa, to obecnie położenie doznało jednak bardzo znacznej poprawy wskutek mrozów. Z większych transakcyj zanotować należy zakup 20 000 m. kub. przez belgijską firmę Simonet i Parmentier w puszczy Białowieskiej. Podczas gdy wspomniana firma kupowała dęby tylko do 50 cm. berlińska firma Moritz Müller nabyła za pośrednictwem jednego z braci Schalit dęby powyżej 50 cm. z tej samej okolicy a nawet partji. Firma berlińska płaciła Ł 9,5. Większych transakcyj dokonał również Związek Nadłużańskich Przemysłowców i firma warszawska Horacy Heller.

Ceny uzyskiwane w Gdańsku są te same plus koszty przewozu w wysokości 10—12 sh.

Co do frachtów morskich zaznaczyć wypada, że w ostatnim czasie bardzo znacznie spadły. Tak płaci się za materjał tarty do Belgji za m. kub. 10—14 sh, zależnie oczywiście od towaru. Do Francji obowiązuje ta sama stawka.

Do Anglji płaci się materjał tarty 12—16 sh, podczas gdy fracht surowca do Anglji kosztuje znacznie więcej. Obecnie płacą jakieś 22—24 sh do Francji i Belgji 16—18 sh.

Za półfabrykaty płacą obecnie co następuje: podkłady kolejowe Ł 4 za m^3, klepki memelskie 8—12 Ł zależnie od jakości i wymiarów, deski obrzynane dębowe 6—8 Ł zależnie od szerokości, obrzynane 7—9 Ł dykty 10—12 Ł, surowe fryzy na parkiety 5—6 Ł.

Powyżej podane ceny obowiązują loco wagon stacja załadowania o ile nie jest inaczej powiedziane.

Z RYNKU GDAŃSKIEGO.

Od naszego korespondenta gdańskiego.

Rynek tutejszy stoi jeszcze zawsze pod wrażeniem świąt, przypadających pod koniec ubiegłego roku a usposobienie jest może nawet słabe. Jeżeli jednak kupiec drzewny jeszcze się oddaje tym wyrażeniom, wówczas ma na to swoje przyczyny, których zresztą niedtrudno się domyśleć. Otóż daje się coraz dotkliwiej we znaki brak materjału w Polsce. Jak przecież ogólnie wiadomo, Niemcy wykupili dużo dobrego materjału, który przerabiano dawniej z konieczności na materjał angielski, aby go później wywieść przez Gdańsk, albo lepiej powiedziawszy do Gdańska. Tu bowiem świat się kończył dla przeciętnego kupca polskiego. Tymczasem sytuacja zmieniła się jednak dość poważnie w ostatnim czasie. Drewno w lasach państwowych jest w Polsce bardzo często za drogie, by przeznaczyć go na wyrób wymiarów angielskich, a zresztą tartacznicy nie mogą się też angażować w drogo zakupionym surowcu, który dałby po przetarciu tylko straty. Wobec tego obiera sobie jedyną drogę wyjścia, a mianowicie nie wyrabia całkiem materjału angielskiego. Taki stan rzeczy oczywiście natychmiast daje się dotkliwie we znaki na rynku tutejszem. Eksporterzy gdańscy przecież nawykli do tego, że przez długie miesiące podaż z Polski była nagła i umożliwiała im swobodną pracę. To się już zmieniło i coraz głośniej podnoszą się głosy tutejszych kupców, by z polskiej strony przeciwdziałano nadmiernemu wywozowi drewna. Od razu stwierdzają, że ich interesy zawsze szły równoległe z interesami producenta polskiego. Już zawsze pracowali oni na korzyść polską. Spodziewaćby się należało, że w takiej sytuacji kupiec obiera formę prośby, tymczasem eksporter gdański wprost żąda, by nie wykluczano go od pośrednictwa, co zresztą rozwija się drogą zupełnie naturalną. Jak już zaznaczyliśmy, w naszych, poprzednich sprawozdaniach, cały szereg eksporterów gdańskich zapewnił sobie drzewostany w Polsce, umożliwiające im pokrycie zapotrzebowania surowca przez kilka lat. Są to przeważnie tacy, którzy już dawniej byli jednocześnie eksporterami i producentami.

Brookerzy angielscy usiłują znów wytargować niższe ceny, do których nawykli przez długie miesiące, zwracając na to uwagę, że frachty znacznie potaniały i wskutek tego poziom cen przed zwyżką frachtów jest najzupełniej uzasadniony. Jak już jednak zaznaczyliśmy i ustępliwość polska ma swoje granice i to tembardziej, ponieważ ceny drewna okrągłego poszły w górę. Za materjał niesortowany t. zw. u/s eksporterzy ofiarują Ł 9. 10. lecz transakcje dochodzą najczęściej po Ł. 10 średnio do skutku. Zresztą dziś nie jest tak łatwo, skompletować 100 standardów i trzeba już dużo nakładu trudu, aby taką ilość szczęśliwie zestawić.

Ostatnio doszło kilka transakcyj w materjale niesortowany po Ł 9.15 do skutku loco wagon Gdańsk. Kopalniaki dają 13.5 sh do 14 i są w poszukiwaniu, sleepry sprzedano, ostatnio po 6—6.3 sh, materjał z pod piły przynosi loco Ł 8.10 z starego drzewa, materjał z świeżego daje Ł 9, deski boczne z starego drzewa Ł 6, z świeżego Ł. 6.10 — 6.12.6. Stały popyt jest z strony angielskiej i belgijskiej. Wskutek działania atmosfery świątecznej obroty są, jak już wyżej zaznaczyliśmy, nie zbyt wielkie. Do bliskich widoków kształtowania się cen na rynku tutejszym zaznaczyć wypada, iż zależne są w wysokim stopniu od cen skandynawskich a więc szwedzkich i fińskich.

Co do rynku frachtowego zaznaczyć należy, że stawki przewozu morskiego znacznie spadły tak jak zresztą przewidywano, że sytuacja wyświetli się zaraz po Nowym Roku. Do Londynu płacą obecnie 39—40 sh, a więc niemal już zupełnie tyle, ile za czasów „normalnych". Do Antwerpji fracht balów wynosi 31 sh. Położenie jest temsamen już normalne i rozpoczyna się ten okres, kiedy maklerzy okrętowi zaczynają silnie poszukiwać ładunków.

RYNEK NIEMIECKI.

Od naszego korespondenta berlińskiego.

Podczas gdy kupcy drzewni szczególnie wschodnich Niemiec prawie wyłącznie się orjentują w kierunku rynku polskiego, to właściciele lasów nadal czynią usiłowania godne lepszej sprawy, by o ile możności uzyskać zakaz przywozu drewna okrągłego z Polski, a przynajmniej wywołać utrudnienia pod względem przywozu z Polski. Takie stanowisko z punktu widzenia właścicieli lasów jest wprawdzie zrozumiałe, co jeszcze jednak nie oznacza, by było rozsądne. Niema bowiem o tem mowy, by Niemcy zrezygnować mogły z przywozu z Polski, czemu dają też wyraz zarówno w rozprawach publicznych jak i też głosach prasy. Po wyczerpaniu zapasów czeskich Polska pozostaje jedynym poważnym dostawcą drewna dla Niemiec. Pozatem przekonują się one coraz bardziej, że stan obecny, to znaczy wojny gospodarczej, niema żadnego uzasadnienia. Przemysłu i handlu polskiego bowiem nie udało im się zgnieść, przeciwnie, przychodzą coraz

bardziej do tego przekonania, że dalsze trwanie dotychczasowego stanu coraz bardziej uniezależnia Polskę od rynku niemieckiego. Ten fakt, że Niemcy sprowadzają blisko 50% swego zapotrzebowania drewna z Polski, jest dowodem, że takiego poważnego dostawcę nie można tak łatwo wykluczyć bez własnej szkody. Jedno z najzawilszych zagadnień w układach traktatowych z Polską jest właśnie sprawa przywozu drewna z Polski. Z pewną satysfakcją stwierdzić możemy, że Niemcy zrozumieli, iż ostrze ich oręża przytępione zostało przez udostępnienie rynków zachodnich. Temsamem zawiódł naszych sąsiadów krzyżackich sposób wymuszania warunków traktatowych. Niemniej zagadnienie wywozu drewna z Polski do Niemiec przedstawia się bardzo poważnie, jeżeli się zważy, że na gruzach przemysłu tartacznego w Polsce powstaje nowy przemysł niemiecki na pograniczu. Uregulowanie wzajemnych stosunków gospodarczych nie ma na razie widoków rychłego urzeczywistnienia. Według obecnego stanu rzeczy wszystko za tem przemawia, że ten stan obustronnej beznadziejności potrwa jeszcze przez dłuższy czas.

Nad rynkiem niemieckim zapanowała niepodzielnie spekulacja, która tak dobrze jest znana w Polsce z strony niemieckiej. Nie jest brak głosów ostrzegawczych, że przyjdzie niebawem czas załamania się konjunktury. Trudno jednak orzec, czy pesymiści będą mieli bezwzględnie rację, ponieważ rynek materjałów tartych powoli zaczyna dyskontować gwałtowną zwyżkę na rynku drewna okrągłego. Ceny materjału tartego poszły średnio o jakieś 15—20% w górę i przypuszczać należy że na wiosnę, kiedy pojawią się pierwszę większe zawówienia sytuacja zmieni się nieco na korzyść spekulantów. Zresztą nie należy przypuszczać, by rynek niemiecki miał być już nasycony po tak długiej i gwałtowniej przerwie importu z Polski. Jeżeli Niemcy dziś zakupują drewno polskie po coraz wyższych cenach, to jest wynikiem ich błędnej polityki. Po zaprowadzeniu bojkotu drewna polskiego w formie niezrozumiałych nawet z niemieckiego punktu widzenia powodów, wytworzyła się z biegiem czasu próżnia, której nikt nie mógł wypełnić. A teraz mści się to wszystko w postaci haussy i wysokich cen na drewno. Obserwujemy rozwój odwrotny. Podczas gdy bowiem Polska przechodzi w stan wyswobodzenia się od skutków wojny gospodarczej, Niemcy zaczynają ją grubo przypłacać.

Według ostatnio ogłoszonego planu rębnego dla lasów państwowych pruskich cięcia wynosić będą 8100000 m kub. Z tego przypadają około 2000000 m kub. na drewno liściaste. Cyfra podana zawiera zarówno drewno użytkowe jak i opałowe.

Co do kształtowania się cen materjałów tartych z zakupów świeżych zaznaczyć wypada, że na razie są o jakieś 20% wyższe niż w roku ubiegłym, podczas gdy drewno okrągłe podrożało o 50% średnio. Materjał suchy w grubszych wymiarach daje niekiedy znacznie więcej, lecz trudno przyjąć te ceny za podstawę, ogólnie obowiązującą. W każdym razie położenie rynkowe znajduje się najzupełniej w stanie tworzenia się nowych warunków, które uważać należy dopiero wtenczas za ustabilizowane, jeżeli blochy zakupione w Polsce zaczną poważnie oddziaływać na rynku niemieckim. Jakkolwiek nastąpiło nieco większe uspokojenie spekulacji, to jednak nie możemy twierdzić, by już całkiem ustała. Mamy wrażenie, że po pierwszych większych engagements nastąpiła chwilowa przerwa, celem skupienia nowych sił w kierunku dalszego pójścia w dotychczasowym kierunku.

Informacje handlowe a Międzynarodowy Targ Poznański.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego (Poznań ul. Głogowska) prowadzi przy swym Wydziale Zagranicznym stałe biuro informacyjne, gdzie zbiera się wszelkiego rodzaju wiadomości, jakie tylko mogą służyć polskiemu handlowi zagranicznemu, tak eksportującemu jak i importującemu. Między innemi prowadzi się wykaz firm krajowych i zagranicznych, według branż, państw i okręgów. Uwzględnione są tylko firmy uznane i pewne. Dalej, udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego bliższych wiadomości o warunkach handlowych, jakie przyjęte są w poszczególnych państwach, o jakości i wielkości popytu, o każdorazowych jego zmianach, o szczególnych wymaganiach handlowych, o cłach itd. Sześćdziesięciu przeszło przedstawicieli i korespondentów Targów Poznańskich, działających we wszystkich państwach Europy, a również w Stanach Zjednoczonych, Ameryce Południowej, Afryce i Azji, swemi stałemi komunikatami, nadsyłanemi do Dyrekcji Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, ręczą za szybkość, aktualność, prawdziwość i fachowość informacyj. Przedstawiciele służą również do bezpośredniego nawiązywania kontaktu handlowego polskiego kupiectwa z zagranicą, przez co między innemi unika się długiej i zmudnej wzajemnej korespondencji eksportera z importerem i, co najważniejsze, wyklucza pośrednictwo obcych, w większości wypadków pośrednictwo nietylko zbyt kosztowne dla nas, ale i szkodliwe, bo niezawsze należycie uczciwie, często nawet świadomie złe.

Chcąc jak najszerszemu służyć ogółowi, Miejski Urząd Targu Poznańskiego rozsyła do firm kwestjonarjusz, zbierający wiadomości, któreby Dyrekcji Targu Poznańskiego dały możność jak najszerzej, a najszczegółowiej i rzeczowo informować tak zagranicznych jak i polskich interesentów.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego objął swemi informacjami handlowemi szczególniej dział drzewny. Tutaj Wydział Zagraniczny Targów Poznańskich jest w możności służyć dokładnemi wiadomościami polskiemu handlowi, jeśli chce wywozić do państw jak Anglja, Belgja, Holandja, Danja, Francja, Szwajcarja, Austrja, Węgry, Włochy, Grecja, Afryka Północna francuska czy włoska, Egipt, Turcja, Syrja, Palestyna, Arabja, Persja, Bliski i Daleki Wschód. Służy również pośrednictwem w nawiązywaniu kontaktu handlowego ze Stanami Zjednoczonemi, Ameryką Południową, Afryką Południową i Australją.

Informacje, dotyczące handlu drzewnego dotyczyć mogą tak firm jak i spraw celnych, jakości poszczególnych sortymeotów i gatunków drzewa, warunków dostawy i płacy.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego.

Nadleśnictwo Państwowe Zbiczno D. L. P. Toruń.

Submisja w dniu 7. grudnia 1926 r.

Sosna	los	1.	od I—IV kl. masy 355.77 m^3	za m^3	41.60	zł
„	„	2.	od I—IV kl. masy 415.80 m^3	„	47.00	„
„	„	3.	I—IV kl. masy 553.80 m^3	„	38.60	„
„	„	4.	I—IV kl. masy 523.85 m^3	„	48.00	„
„	„	5.	I—IV kl. masy 679.35 m^3	„	48.10	„
„	„	6.	I—IV kl. masy 745.68 m^3	„	47.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Ruda D. L. P. Toruń.

Submisja w dniu 20. grudnia 1926 r.

Sosna	I kl.	za m^3	48.27	łz
„	II „	„	48.06	„
„	III „	„	46.26	„

Nadleśnictwo Państwowe Chylonja D. L. P. Toruń.

Submisja w dniu 21. grudnia 1926 r.

Dąb III do V kl. za m³ 44.50 zł
w tem masy III kl. 20.70 m³, IV kl. 30.29 m³, V kl. 42.46 m³.

Buk II do V kl. za m³ 28.83 zł
w tem masy II kl. 9.73 m³, III kl. 54.97 m³, IV kl. 145.86 m³ i V kl. 187.26 m³.

Buk szczapy użytkowe za mp. 15.75 zł

Sosna I—IV kl. za m³ 35.18 zł
w tem masy I kl. 99.32 m³, II kl. 97.45 m³, III kl. 20,87 m³ i IV kl. 3,41 m³.

Nadleśnictwo Państwowe Zbiczno D. L. P. Toruń.

Submisja w dniu 23. grudnia 1926 r.

Sosna	los 1.	I—IV kl. masy 841.10 m³	za m³	50.90	zł
„	„ 2.	I—II kl. masy 511.38 m³	„	47.90	„
„	„ 3.	I—IV kl. masy 647.82 m³	„	51.10	„
„	„ 4.	I—III kl. masy 416.41 m³	„	58.00	„
„	„ 5.	I—III kl. masy 522.36 m³	„	54.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Leszyce D. L. P. Bydgoszcz.

Licytacja w dniu 28. grudnia 1926 r.

Sosna	I kl.	za m³	24.76	zł
„	II „	„	24.52	„
„	III „	„	21.54	„
„	IV „	„	14.93	„
„	szczapy opałowe	za mp.	9.32	„
„	wałki opałowe	„	7.14	„
Sosna †	I kl.	za m³	17.99	„
„ †	II „	„	18.10	„
„ †	III „	„	17.13	„
„ †	IV „	„	11.03	„

Nadleśnictwo Państwowe Ruda D. L. P. Toruń.

Licytacja w dniu 29. grudnia 1926 r.

Dąb B	II kl.	za m³	61.67	zł
„	III „	„	57.91	„
„	V „	„	45.29	„
„	wałki użytkowe	za mp.	21.67	„
„	szczapy opałowe	„	9.00	„
Grab	„ „	„	10.75	„
Brzoza	III kl.	za m³	52.25	„
„	IV „	„	37.34	„
„	V „	„	36.49	„
„	szczapy opałowe	za mp.	9.10	„
Sosna	I kl.	za m³	46.30	„
„	II „	„	39.03	„
„	III „	„	36.63	„
„	IV „	„	29.47	„
„	drągi I kl.	za sztukę	3.40	„
„	„ II „	„	2.53	„
„	szczapy użytkowe	za mp.	12.67	„
„	szczapy opałowe	„	9 14	„

Ceny, osiągane w miesiącu październiku i listopadzie w Dyrekcjach Lasów Państwowych.

Tranzakcje hurtowe loco wagon stacja załadowania, ceny w złotych za 1 m³ (1 mp.)

	październik	listopad
Kłody i dłużyce sosnowe tartaczne		
Dyrekcja Warszawa	—	47.00
„ Radom	34.00	35.00
„ Siedlce	30.00	32.00
„ Wilno	24.00	*)
„ Białowieża	32.50	40.00
„ Poznań**)	20.00	19.65
„ Bydgoszcz**)	20.04	23.92
„ Toruń**)	22.70	26.25***)
Kłody sosnowe budowlane		
Dyrekcja Siedlce	26.00	28.00
„ Białowieża	22.50	32.00
„ Wilno	17.00	*)
Kopalniaki sosnowe		
Dyrekcja Warszawa	—	34.50
„ Radom	23.00	24.00
„ Siedlce	16.00	18.00
„ Poznań**)	11.62	12.37
„ Bydgoszcz**)	15.88	16.24
„ Toruń**)	12.90	17.15
Kłody świerkowe tartaczne		
Dyrekcja Siedlce	30.00	32.00
„ Lwów	21.90	23.97
Kłody Dębowe stolarskie		
Dyrekcja Białowieża	85.00	85.00
„ Łuck	46.00	50.00
Papierówka okrągła		
Dyrekcja Siedlce	24.00	23.00
„ Wilno	18.00	*)
„ Białowieża	19.80	19.80
Szczapy sosnowe opałowe		
Dyrekcja Warszawa	13.50	19.50
„ Radom	10.00	11.00
„ Siedlce	7.50	7.50
„ Wilno	6.60	*)
„ Białowieża	9.75	10.25
„ Poznań**)	8.65	7.28
„ Bydgoszcz**)	8.80	6.87
„ Toruń**)	7.20	7.85
Szczapy opałowe świerkowe		
Dyrekcja Lwów	6.90	7.33
Szczapy opałowe bukowe		
Dyrekcja Lwów	10.80	11.28

*) nieuwzględnione z powodu spóźnionego nadesłania sprawozdania przez Dyrekcję.
**) za drewno sówkowe.
***) za drewno zdrowe 40.80.

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:

Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.

dnia 8. 1. 1926 r., na **żyto**: 39.20 — 40.20 zł.

Notowania dewiz z dnia 8. stycznia 1927 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa	9½	—	100 zł	—	57,26	46,48	43,50	—	—	373,37½	57,50	78,93
Poznań	9½	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk	6½	113	100 Gd. gld.	—	—	81,48	—	—	—	—	—	—
Berlin	6	123.45	100 R. M.	—	122,678	—	20,44	23,74¼	600	799,—	123, C	168,24
Belgja	5½	100	100 fr. belg.	125,52½	—	58,52	34,89½	13,91	351,50	468,47½	72,06¼	98,62
Bukareszt	6	100	100 l.	—	—	2,19	925,00	1,76¾	13,35	—	2,72½	3,73½
Budapeszt	7	105.01	100000 k. w.	—	—	73,59	27,70	17,60	—	—	90,65	123,96
Holandja	3½	208.31	100 gld. hol.	361,00	—	168,39	12,12½	40,01½	1011,½	1348,75	207,35	283,70
Kopenhaga	5	138.88	100 k. d.	—	—	112,23	18,20½	26,66	674	—	138,15	188,90
Londyn	5	25.22	1 funt ster.	43,78	25,04½	20,417	—	4,85¼	122,67	163,27½	25,14¾	34,41½
Nowy Jork	4	5.18	1 dolar	8,98	—	4,207	4,85 9/30	—	25,27	33,61½	5,18¼	708,25
Paryż	6½	100	100 fr. franc.	35,70	—	16,65	122,77	3,96	—	133,15	20,50	28,03¼
Praga	5½	105.01	100 k. czesk.	26,72	—	12,454	163,87	2,96¼	75,45	—	15,34	20,99½
Rzym	7	100	100 l.	30,82	—	10,53	110,56	4,40	111,50	—	22,85	31,29
Szwajcarja	3½	100	100 fr. szwajc	174,10	—	81,18	25,14½	19,30	488,00	650,25	—	136,83
Stokholm	4	138.88	100 k. szw.	—	—	112,41	18,15½	26,72	675,50	—	138,47½	189,60
Wiedeń	7	105.01	100 szyling	127,13	—	59,31	34,41	0,014¼	358	474,50	73,00	—

„Kurjer Poznański".

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych przekazało w 1926 r. do Centralnej Kasy Państwowej tytułem czystego dochodu z lasów państwowych sumę 73.400.423 zł. 12 gr.

W porównaniu z sumą 36.157. 231 zł. 30 gr. wpłaconą w roku 1925, dochody z lasów państwowych wzrosły o 103%, w porównaniu zaś z preliminowaną w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i D. P. na rok 1926 sumą 38.024.538 zł. o 93%.

W sprawie taryf dla niemieckich wagonów, przychodzących do Polski. W obowiązującej od 15 czerwca 1925 kolejowej taryfie towarowej dla bezpośredniej polsko-niemieckiej komunikacji towarowej uwaga („Monitor Polski" z 17/XII 1926 Nr. 389 strona 2) do ustępu 12, oddziału B. rozdz. V. otrzymuje z ważnością od 20 grudnia 1926 następujące uzupełnienie:

„Takiż sposób obliczenia przewoźnego, z zastosowaniem odrazu opłaty ulgowej po 30 gr. za wagon i kilometr, dokonywa się również w stosunku do wagonów specjalnych prywatnych właścicieli, przybywających z zagranicy do stacyj kolei polskich (prócz granicznych) w stanie próżnym pod naładunek".

Taryfa wyjątkowa na wywóz celulozy (drzewnika) i tektury surowej. Obowiązuje od wszystkich stacji polskich oprócz granicznych do wszystkich punktów granicznych oraz Gdańsk i Gdyni. Przewoźne za przysyłki całowagonowe oblicza się według klasy VIII za całą odległość przewozu, nie wyłączając kolei na obszarze W. M. Gdańska. Opłaty do stacji Gdynia port oblicza się w wysokości równej opłacie do stacji Gdańsk - Nenfahrwasser Weichselbahnhof.

Taryfa wyjątkowa XIII na wywóz materjałów drzewnych użytkowych (z gr. 41) i drzewa opałowego (z gr. 42) ma zastosowanie również do przesyłek materjałów drzewnych użytkowych z gr. 41, nadawanych do przystani rzecznych dla dalszego wywozu wodą do Gdańska a więc też i dla frachtu łamanego.

Sprawa refakcji, czyli zwrotu części przewoźnego została po długich naradach ostatecznie zadecydowana i ujęta w następującą forme:

Nadawca, który udowodni wywóz w okresie miesięcznym (30 dni) najmniej 2500 t łącznych przesyłek drewna obrobionego, sleeprów angielskich, klepek i den beczkowych, fryzów oraz desek fornierowych sklejanych i niesklejanych-otrzymuje zwrot 10% obliczonego pierwotnie za odległość kolei polskich przewoźnego. W tym celu nadawca lub osoba przez niego wyznaczona powinna złożyć jednej z dyrekcji, w której obrębie znajduje się stacja nadawania lub stacje graniczne albo też portowe, dowody stwierdzające fakt przewozu w terminie wskazanym odpowiedniej ilości drzewa (listy przewozowe lub ich wtorniki przy opłacie przewoźnego z góry). Dyrekcja ta po stwierdzeniu wyjścia podanej ilości drewna za granicę celną, wypłaca nadawcy lub osobie przez niego uprawionej 10% obliczonego pierwotnie za część kolei polskich przewoźnego.

Obniżenie stopy dyskontowej w bankach państwowych. P. Minister Skarbu zwrócił się do Prezesów Banków Państwowych o obniżenie stopy procentowej, pobieranej przez te Banki przy udzielaniu kredytów. Zgodnie z tem stopa procentowa Banków Państwowych obniżoną zostanie z 13% na 12% w stosunku rocznym. Odpowiednio obniżone zostaną stawki procentowe od innych rodzajów kredytu.

W sprawie blankietów wekslowych. W myśl rozporządzenia wykonawczego Min. Skarbu do ustawy o opłatach stemplowych, blankiety wekslowe, będące obecnie w obiegu, mogą być używane aż do dalszego zarządzenia. W związku z powyższem zwracamy uwagę, że do wspomnianych blankietów zaliczają się również blankiety 20 i 30-groszowo, z tem zastrzeżeniem, że blankiet 20-groszowy służyć będzie, poczynając od dn. 1. stycznia 1927. r., do wystawienia weksli na sumę nie przekraczającą 50,-zł.; zaś blankiet 30-groszowy do wystawienia weksli na sumę ponad 50 — 100 zł. Równocześnie wyjaśniamy, że słowa „z terminem 3-ch miesięcznym" uwidocznione na blankietach wekslowych, wydanych przed dn. 1. stycznia 1927. r., a pozostających nadal w obiegu, będą z dniem 1. stycznia 1927. r. bez znaczenia, wobec czego, że ze stanowiska nowej ustawy o opłatach stemplowych, termin płatności wekslu pozostaje bez wpływu na wysokość opłaty stemplowej.

Pobór 10%-ego dodatku do podatków w 1927. r. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 10. grudnia 1926. r. ustanawia, że 10%-owy dotatek do podatków, pobierany w drugiej połowie 1926. r., będzie również doliczany do podatków bezpośrednich, pośrednich opłat stemplowych, podatku spadkowego i darowizn, ściąganych w okresie od 1. stycznia do 31. grudnia 1927. r.. Powyższy dodatek nie będzie doliczany do podatku dochodowego od uposażeń służbowych, do podatku od lokali i placów niezabudowanych, majątkowego, daniny lasowej. opłaty stemplowej i od emisji akcji, opłat celnych, jak również podatków samorządowych.

Podwyżka taryf kolejowych w Rumunji. Sfery przemysłowe są zaskoczone podwyższeniem taryf kolejowych w Rumunii. Nowe taryfy w Rumunji są tak wysokie, że nie tylko utrudniają konkurencję, ale przeciwnie mogą w całości wyrugować towary polskie z tamtejszych rynków, Idzie to naturalnie na rękę interesom czeskim. To też sfery przemysłowe czynią usilne starania u odnośnych czynników rządowych w kierunku przeprowadzenia zmian taryfy kolejowej w Rumunji. Szczegółowo omawiano sprawę powyższą przed kilku dniami w tutejszych organizacjakh gospodarczych przy obecności konsula polskiego w Bukareszcie p. Chiczowskiego.

Wywóz polskiego drzewa przez port gdański.

(18—24 grudnia).

18 gr.: szw. żagl. z mot. Stockby 359 t. do Kjöge (Gw), norw. par. Dina 1179 do Calais (D — S), niem. par. Elsa Zelk 731 do Garstonu (B i S), niem. par. Hannah Hölken 287 do Londynu (Rhd), szw. par. Astrü do Dundee (B i S).

20 gr.: norw. par. Diktator 623 do Goole (Bg)' norw. par. Fulton 656 do Prestonu (Bg), belg. par. Beaurivage 1205 do Gandawy (Scharenbg).

21 gr.: duń. żagl. Fortuna 147 do Exestern (Bałt. Fr. Kont.). norw. par. Weld 700 do Watchat (Shaw), niem. par, Martha 295 do Gyrse (Wolff), duń. par. Skotland 1015 do Londynu (B i S).

22 gr.: duń. par. Herta Maersk 866 do Bostonu (B i S), niem. mot. Hermann Boonekamp 582 do Dunkerki (B i S), ang. par. Majorca 589 do Leith z drz. i tow. (Rhd), szw. par. Manfred 407 do Limmericku (Bg), niem. par. Bavaria 553 do Dordrechtu (D — S), duń. par. Spigerborg 954 do Londynu (D — S).

23 gr.: duń. par. Farö 277 do Gravelines (Bałt. Befr. Kont.). duń. par. Ragnhild 678 do Londynu (D — S), gd. par. Oberpräsident Delbrück 620 do Haren (Rhd), niem. par. Stern 905 do Antwerpji z drz. i tow. (Rhd), niem. par. Heidelberg 385 do Kłajpedy z tow. i drz. (Rhd).

24 gr.: niem. par. Cygnus 475 do Middlesborough (Wolff), gd. par. Weichsel do Antwerpji (B i S), niem. par. Oskar 485 do Gandawy (B i S), niem. par. Ursula 561 z drz. i tow. do Antwerpji (B i S), niem. par. Alfheim 2198 do Gandawy (B i S).

Statki powyższe wywiozły łącznie 76000 m³ drzewa.

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S = submisja
L = licytacja
W = z wolnej ręki

Termin dnia	godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczegóły W R. D. Nr.	Bliższe szczegóły ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
12. I. 27.	11⁰⁰	Państw. N. Przewodnik (kancelarja)	d.- bydgoska		I-IV	1658	1574,46	235,71			114	1195	S	
	11¹⁵	Państw. Nadl. Gołąbki (kancelarja)	d. - pozn.	sosna	I-IV	3450	4598,59				115	1200	S	w tem † 342 sztuki = 439,94 m³.
	11³⁰	Państw. Nadl. Żołędowo (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1540	1392,81				1	12	S	
		Zarząd Dóbr i Lasów Konradów (kancelarja)	w. - pozn.	brzoza	II-IV	34	20,92							
				olsza	II-IV	77	42,77							
				iglast.	I-IV	2962	1908,39				1	13	S	
13. I. 27.	9³⁰	P. N. Oborniki (sala Narożyńskiego, Oborniki)	d. - pozn.								111	1172	L	na budulec sosnowy i drewno opał.
	10⁰⁰	Państw. Nadl. Mozano (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	1031	1532,42				3	38	S	
14. I. 27.	11⁰⁰	Państw. Nadl. Solec (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	3224	2118,99	304,34			3	39	S	
	11⁰⁰	Państw. Nadl. Osieczno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	4747	2254,04				2	33	S	
15. I. 27.	10³⁰	Państw. Nadl. Skorzęcin (kancelarja)	d. - pozn.	dąb	I-V	405	422,91							
				sosna	I-IV	1338	1702,95				2	26	S	
	11⁰⁰	Państw. Nadl. Toruń (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	1736	1304,03				115	1198	S	
	11⁰⁰	Państw. Nadl. Szarłata (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	9176	8135,47	595,94			3	41	S	
	11³⁰	Państw. N. Konstancjewo (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	1808	2229,67				1	22	S	
	11³⁰	Państw. Nadl. Sieraków (kancelarja)	d. - pozn.	sosna	I-IV		2924,—	4500,—			2	25	S	
17. I. 27.	10³⁰	Państw. Nadl. Miradz (kancelarja)	d. - pozn.	dąb	I-V		232,31							
				brzoza	III-V		44,58							
				sosna	I-IV		1109,41				2	27	S	
18. I. 27.	11⁰⁰	Państw. Nadl. Sarniagóra (lok. Milewski, Łążek)	d.- bydgoska	brzoza	IV-V	104	28,90							
				świerk	III-IV	45	7,50							
				sosna	I-IV	14325	10336,97	6729,43			4	46	S	
20. I. 27.	12⁰⁰	Państw. Nadl. Mizuń (kancelarja)	d. - lwowska	buk			150000,-				4	45	S	drzewo na pniu z małą domieszką jawora i wiąza.
22. I. 27.	10⁰⁰	Państw. Nadl. Kartuzy (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	2528	2295,38							
				dąb	II-V	79	86,71							
				świerk	I-IV	540	452,29		553,-		2	24	S	
24. I. 27.	12⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom.	dąb			264,98				2	31	L	
25. I. 27.	12⁰⁰	D. L. P Siedlce (kancelarja)	d. - siedl.								2	32	S	na sprzedaż materjałów tartych, ciosanych, bloków, drewna użytk., papierówki oraz drewna opałowego
27. I. 27.	9⁰⁰	Państw. N. Przewodnik (oberża, Groszkowski)	d.- bydgoska								2	30	L	na drewno użytk. i opał.
10. II. 27.	9⁰⁰	Państw. N. Przewodnik (oberża, Qroszkowski)	d.- bydgoska								2	30	L	na drewno użytk. i opał.
21. II. 27.	9⁰⁰	Państw. N. Przewodnik (oberża, Groszkowski)	d.- bydgoska								2	30	L	na drewno użytk. i opał.
11. III. 27.	9⁰⁰	Państw. N. Przewodnik (oberża, Groszkowski)	d.- bydgoska								2	30	L	na drewno użytk. i opał.
28. III. 27.	9⁰⁰	Państw. N. Przewodnik (oberża, Groszkowski)	d.- bydgoska								2	30	L	na drewno użytk. i opał.

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz

Dnia **20. stycznia 1927** o godz. 12-tej w południe odbędzie się w Nadleśnictwie Mizuń, powiat Dolina, stacja kolejowa i poczta Wygoda,

publiczna licytacja 45

za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż około 150.000 m³ buczyny użytkowej i opałowej na pniu z małą przymieszką jawora i wiąza. Oferty należy wnosić do dnia 20-go stycznia 1927 godz. 11 przedpołudniem.

Bliższe wiadomości w kancelarji Nadleśnictwa w Mizuniu.

Dyrektor Lasów Państwowych.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

46

Państw. Nadleśnictwo Sarniagóra, poczta Łążek, pow. Świecie

sprzeda w drodze pisemnej submisji wyrobione drewno użytkowe brzozowe, świerkowe i sosnowe oraz kopalniaki w całych długościach z drzewostanów uszkodzonych przez sówkę-chójnówkę z roku gospodarczego 1926/27.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział i poddział	Sztuk	KLASA I	II	III	IV	V	Ogółem	Odległość od stacji kolejowej klm.
				metry sześcienne						
		Drewno brzozowe								
1	Pohulanka	87, 61	50	—	—	—	7.18	8.47	15.65	Śliwice i Sarniagóra 5—7
2	Zazdrość	100a, 82 137, 145	54	—	—	—	1.92	11.33	13.25	Sarniagóra 3—4
		Drewno świerkowe								
3	Lisiny	126b	45	—	2.—	4.00	1.50	—	7.50	Sarniagóra 3—4
		Drewno sosnowe								
4	Dębowiec	1, 11	560	54.—	212.—	185.—	51.—	—	503.—	Osie 7—8
5	Pohulanka	175, 133, 60	657	2.22	94.60	167.45	154.61	—	418.88	Śliwice i Sarniagóra 5—7
6	Zazdrość	82a, 64, 123a, b, 144a, b, 137c, 145b	1479	140.16	427.81	416.95	203.91	—	1188.83	Sarniagóra 3—4
7	Sarniagóra	160, 186	1490	43.53	433.27	451.35	188.22	—	1116.37	„
8	„	161, 162, 211	2399	98.73	777.03	792.57	254.82	—	1923.15	„
9	„	212, 213, 163a	1645	58.51	401.27	536.98	199.90	—	1196.66	„
10	Zimnezdroje	165, 189, 192, 193	2214	38.50	214.37	689.29	544.40	—	1486.56	„
11	„	194, 239, 240	1724	182.18	666.63	510.07	168.88	—	1527.71	„
12	Lisiny	198, 150b, 126c, b, 173a, 174a, 228b, 201b	2157	7.41	58.70	403.54	506.16	—	975.81	Sarniagóra, Łążek 3—4
		Drewno kopalniane						Sa	10336.97	
13	Pohulanka	60, 61, 133, 175	1227	95.83	96.40	47.05	—	—	239.48	Śliwice, Łążek, Sarniagóra 3—6
14	Zazdrość	82a, 64, 123a b, 144a, b, 137c, 145b	1866	194.13	137.27	23.23	—	—	354.63	„
15	Sarniagóra	160—163, 211—213, 185a, b, 186a	14151	528.01	889.24	538.91	—	—	1956.16	Sarniagóra, Śliwice 3—4
16	Zimnezdroje	192—194, 165, 189, 221a. 238a, 239, 240	11252	515.69	728.01	453.97	—	—	1692.67	Sarniagóra 3—4
17	Lisiny	198, 126c, b, 150b, 174a, 173c, 228b, 201b	17255	841.95	1104.62	575.92	—	—	2486.49	Łążek, Sarniagóra 3—4
								Razem	6729.43	

Pisemne ostemplowane znaczkiem stemplowym a 2 zł. i zalakowane oferty z napisem „Submisja na drewno użytkowe brzozowe, świerkowe i sosnowe oraz na kopalniaki“ należy wnieść pod adresem Nadleśnictwa Sarniagóra do dnia **18. stycznia 1927 r.** godziny 11-tej przed południem, poczem o godz. 11,45 nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentualnie przybyłych oferentów w lokalu p. Józefa Mielewskiego w Łążku, powiatu świeckiego. Na każdy poszczególny los sprzedażny należy podać cenę w złotych (z dopuszczeniem dziesiętnych złotego) w cyfrach i słowach oraz oświadczenie, że kupujący poddaje się wszelkim warunkom sprzedaży drewna w lasach państwowych bez zastrzeżeń. Wahania co do masy zastrzega sobie Nadleśnictwo, jako też za jakość drewna nie odpowiada. Zatwierdzenie ofert zastrzega się Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy. Kupujący zobowiązany jest do zwrotu kosztów korowania, wyciągania i ewentualnego magazynowania wymienionego drewna. Oferent o kredyt się ubiegający winien to zaznaczyć w złożonej ofercie. Firmy zagraniczne zobowiązane są płacić w Głównej Kasie Oddziału Rachuby i Kasowości Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy lub Kasie Leśnej w Osiu 20% ogólnej należytości oferowanego drewna jako wadjum na dotrzymanie warunków kupna i pokwitowanie przedłożyć w Nadleśnictwie lub w Łążku w dniu submisji, w przeciwnym razie oferty nie będą uwzględnione. Całkowitą należytość za drewno firmy zagraniczne płacić muszą w przeciągu 14-tu dni od daty zatwierdzenia oferty gotówką.

Państwowy Nadleśniczy.

Państwowe Nadleśnictwo Osie

(52)

poczta Osie, powiat Świecie n. W. (Pomorze)

sprzeda następujące drewno sosnowe z drzewostanów uszkodzonych przez sówkę-chojnówkę z roku gospodarczego 1926/27.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział i pododdział	Razem sztuk	KLASA I.	II.	III.	IV.	Razem m³	Uwagi
				m^3					
				A. Budulec.					
1	Orli-Dwór	67	387	37,06	173,74	144,58	21,57	376,95	5 km. od dworca
2	„	70	707	20,87	315,00	278,01	34,90	648,78	5 „ „
3	„	71	574	37,30	282,06	199,31	33,79	552,46	5 „ „
4	„	72	427	64,51	298,94	118,23	13,44	495,12	4 „ „
5	„	81	627	36,56	363,56	220,69	21,80	642,61	4 „ „
6	„	124	782	104,08	361,21	268,28	52,42	785,99	5 „ „
7	„	128	440	81,16	254,45	121,45	24,49	481,55	4 „ „
8	Osie	119	259	2,04	40,84	94,00	38,04	174,92	1,5 „ „
9	Stara-Rzeka	189	106	—	7,15	44,64	14,96	66,75	5 „ „
10	„	265	210	48,46	103,89	68,71	11,29	232,38	6 „ „
11	„	263a, b	840	48,37	250,82	284,73	91,79	675,71	6 „ „
				B. Kopalniaki.					
12	Osie	119, 64a, 86, 77	2052	380,39	—	—	—	380,39	1—3 km. od dworca
13	Stara-Rzeka	189, 263a, b, 156	1089	137,71	73 29	22,25	—	233,25	5—6 „ „

Pisemne oferty w zamkniętych i zalakowanych kopertach, ostemplowane (3 zł. oferta) z napisem „Submisja“ należy przesłać do Nadleśnictwa Osie do dnia **18-go stycznia 1927 r.** godz. 11-tej przed południem, poczem nastąpi otwarcie ofert w kancelarji Nadleśnictwa.

Oferty winne być wniesione za 1 m³ za każdy poszczególny los w złotych i dziesiątkach złotego, wraz z oświadczeniem, że reflektantowi znane są warunki sprzedaży drewna w Lasach Państwowych i że takowym poddaje się bez zastrzeżeń; ubiegający się o kredyt winien to zaznaczyć w ofercie. Koszta korowania i ewentualnego wyciągania drewna winien nabywca wpłacić gotówką do dni 14-tu do Państwowej Kasy Leśnej w Osiu. Za różnicę w masie, jakoteż za jakość drewna Nadleśnictwo nie odpowiada. Zatwierdzenie kupna zastrzega się Dyrekcji Lasów Państwowych.

Nadleśniczy Państwowy.

Przetarg drewna użytkowego. 51

W drodze pisemnych ofert (submisji) odbędzie się sprzedaż poniżej wyszczególnionego **drewna użytkowego sosnowego** z lasów miasta Torunia rew. Kamieniec.

Oddział	Rodzaj	Sztuk	I.	II.	III.	IV.	Razem m³
			klasy m³				
126	Sosna	587	27,98	250,83	226,23	35,65	540,69

Oferty z zapieczętowanych kopertach z napisem „Submisja na drewno użytkowe z Kamieńca" z podaniem ceny za 1 m³ budulca I. do IV. kl. oraz, że na warunki sprzedaży oferent się zgadza, należy kiorować do Magistratu m. Torunia Wydziału Dóbr Miejskich.

Oferty winny wpłynąć do dnia **21. stycznia br.** o godzinie 9-tej rano, poczem o godzinie 10-tej nastąpi w obecności ewentualnie przybyłych oferentów otwarcie ofert w Wydziale Dóbr Miejskich (Ratusz, pokój 26), gdzie są również do przejrzenia warunki sprzedaży.

Drewno wskaże leśniczy w lesie na miejscu.

Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Magistrat.

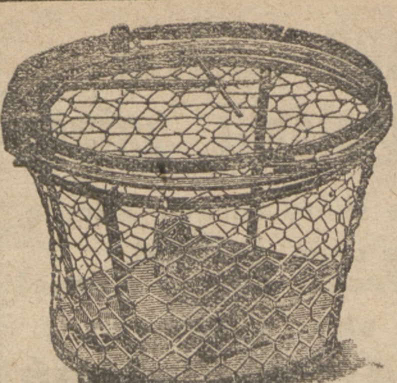
Torun, dnia 3. stycznia 1927 r.

L. dz. VIII. 1 27. **Magistrat.**

Państwowe Nadleśnictwo Szarłata p. Łążek pow. Świecie

sprzedaje w dniu **20. stycznia 1927 r.** o godz. 10-tej przedpoł. w oberży p. J. Mielewskiego w Łążku przez licytację około 4000 mp. szczap sosn. korowanych, 2500 mp. wałków sosn. korowanych i 2000 mp. gał. I. kl. z leśn. Skrzyniska, Smolarnia, Wygoda, Zacisze i Czarnawoda w losach od 50—100 mp. dla handlarzy i przemysłowców.

Należytość płatna w ciągu 14 dni po zatwierdzeniu przez Dyrekcję Lasow Państw. Bydgoszcz. 55

Koszyki na jastrzębie
Zatrzaski na lisy 7
Zatrzaski na króliki

poleca

Administr. Rynku Drzewnego
Składnica Narzędzi Leśnych
Poznań, W. Garbary 20.
Telefon 1820.

Żądajcie cennik i ilustrowany katalog na

KLUPY
(tastry)

Administr. Rynku Drzewnego
Składnica narzędzi leśnych.
Poznań,
Wielkie Garbary 20, telef. 18-20

Oferuję 54

szalówkę

każdej ilości i w życzonych grubościach. Zapytania upraszam pod **F. S.** do Rynku Drzewnego.

Kupimy 56

dwa wagony łat sosnowych

Oferty odwrotnie do
Zarządu
Fabryk Wyrobów Ceramicznych.
Poznań, plac Wolności 3.

‚Elibor' **Ł. J. Borkowski, S. A. Handlowo-Przemysłowa**
Oddział w Gdańsku, Reitbahn Nr. 19/20
kupuje każdą ilość kopaln., płaci najwyższe ceny.
1205

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE 57

Państwowe Nadleśnictwo Szczepanowo

per Barcin powiat Mogilno

sprzeda w drodze submisji następujące drewno użytk. z cięć zimowych roku gosp. 1926/27.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Nr. drewna	Sztuk	KLASA I.	II.	III.	IV.	Razem m³	Odległość od stacji kolej.	Odległość od składnicy wodnej
					m³						
1	Mierucinek	19	101-292	193	194,02	128,48	22,42	2,38	347.30	Pakość 7 km.	
2	"	19	294-488	195	148,71	105,15	42.38	4,81	301.05	" 7 "	
3	Niedzwiedzikierz	59	401-650	250	247,04	160,52	29,65	6,24	443.45	Barcin 6 "	Barcin 6 klm.
4	"	59	651-925	275	211,96	152,46	31,89	18,21	414.25	" 6 "	" 6 "
5	Łysinin	108	80-417	338	193.42	272,89	45,99	4,63	516.93	Żnin 12 "	Folusz 3 "

Oferty ostemplowane znaczkiem 3 — zł. należy nadesłać w zalakowanych kopertach z napisem „Submisja" do nadleśnictwa, najpóźniej do dnia **22. stycznia b. r.** godz. 11-tej, otwarcie ofert nastąpi tegoż dnia o godz. 11.30 w biurze nadleśnictwa. Cenę należy podać w złotych i groszach cyframi i słowami za 1 m³ loco los dla poszczególnych losów, oraz złożyć oświadczenie iż zna się warunki sprzedaży drewna w lasach państwowych i poddaje się im bez zastrzeżeń.

Nadleśnictwo zastrzega sobie drobną różnicę w masie i nie odpowiada za jakość drewna.

Zatwierdzenie ofert zastrzega się Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu.

Państwowe Nadleśnictwo Szczepanowo.

Leśniczy,

znający dobrze manipulacje tartaczne, polak, polski i niemiecki język w słowie i piśmie zna dobrze skład drzewa, przyjmie posadę w tym zakresie. Łask. zgłoszenie do Rynku Drzewnego pod No. 48.

Destawy do Anglji

Francji, Belgji, Holandji, Niemiec, Hiszpanji, Włoch, Szwajcarji etc.

uzyska Pan przez inserowanie w pierwszorzędnych czasopismach handlu drzewnego tych krajów przezemnie reprezentowan.

EMIL FUNKE

Czasopisma z handlu drzewnego wszystkich krajów —
Monachium - München 0. 27,
Trogerstr. 52. - Telef. 41833.

Dział pracy Domu Karnego w Rawiczu
ma zapotrzebowanie na 37

1 wagon olszyny i 1 wagon buczyny

do wyrobów szczotkarskich. Płatne gotówką. Oferty należy złożyć pod powyższym adresem do dnia 20. stycznia 1927 r.

Państw. Nadleśnictwo Bydgoszcz

sprzeda w drodze pisemnych ofert **drewno budulcowe i drągi telegraficzne** z cięć roku gospdarczego 1927.

Los 1. Leśnictwo Łochowo, oddział 162 i 194 — 143 szt. budulcu — 99,61 m³ (II kl. 29,23 m³, III. kl. 52,04 m³, IV. kl. 18,34 m³).

Los 2. Oddział 192a — 270 sztuk budulcu — 82,80 m³ (III. kl. 5,52 m³, IV. kl. 77,28 m³).

Los 3. Oddział 98a — 353 sztuk budulcu — 112,91 m³ (III. kl. 9,50 m³, IV. kl. 103,41 m³).

Los 4. Oddział 98a — 787 sztuk drągów telegraficznych I. kl.

Pisemne, ostemplowane i zalakowane oferty z napisem „Submisja na drewno budulcowe lub drągi telegraficzne" należy nadesłać do Nadleśnictwa Bydgoszcz, ulica Grodztwo 10, do dnia **18. stycznia 1927 r.** do godz. 11-tej najdalej przed południem, poczem nastąpi otwarcie tych ofert. Oferty mają być podane osobno na każdy los, przeciętna cena za 1 m³ budulcu i za 1 drąg telegraficzny w złotych i dziesiętnych złotego w cyfrach i słowach z nadmienieniem, że kupujący poddaje się bez zastrzeżeń warunkom sprzedaży w lasach państwowych, które są mu znane. Nadleśnictwo zastrzega sobie drobne różnice w masie i sztukach. Zatwierdzenie ofert nastąpi przez Dyrekcją Lasów Państwowych w Bydgoszczy. (40) **Nadleśniczy Państwowy.**

Po mem dobrowolnem wystąpieniu z firmy **Georg Grünbaum** i po zniesieniu filji tej firmy **w Gdańsku** 42

osiedliłem się w Gdańsku jako makler drzewny.

Dotychczas okazywane mi zaufanie prosiłbym przelać na moją własną firmę.

Walter Loevy, makler drzewny
Gdańsk - Danzig, Neugarten 22.

Wyszedł z druku praktyczny i dogodny w użyciu

kalendarz leśny na r. 1927

pod tytułem

„DARZ BÓR"

nakładem „Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego" T. z o. p.

Kalendarz ten, formatu kieszonkowego, oprócz ogólno kalendarzowej części, zawiera wszelkie dla leśnika i myśliwego niezbędne wskazówki, różne informacje, tabele, obliczenia, formułki i t. d. oraz notatnik.

Cena w płóciennej trwałej oprawie wynosi 4,25 zł. oprócz kosztów przesyłki.

Zamówienia przyjmuje

Administracja Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego
Poznań, Wielkie Garbary 20.

Sosnowe drągi I-II kl.

świeżego cięcia, kupuję każdą ilość.

Zgłoszenia do Adm. Rynku Drzewnego pod nr. 16.

Mam na sprzedaż:

Kilkanaście wagonów **suchego, odziemkowego materjału sosnowego** w grubościach 35 i 42 m/m, również **boczne deski bez sęka** 20—26 m/m grube 21
— i **suchą szalówkę** 18 i 23 m m grubą —

FR. POLASZEK - tartak parowy
Gostyń

Poszukuje się 18

drewna kopalnianego drzew iglastych

w stemplach używanych w zagłębiu Ruhry: 0.78, 0.94, 1.10, 1.25, 1.55, 1.85, 2.20, 2.50, 2.75 i 3.10 m. dł. i 8—14 cm. średnicy grubych w wielkich i małych ilościach franko stacja graniczna Neubentschen dla zagłębia Ruhry. Taksamo drągi telegraficzne, maszty, progi kolejowe jako też I a okrąglaki drzew iglastych i liściastych. Szczegółowe oferty należy skierować do firmy **August Pöhls & Co.,** Holzmakler & Kommissionäre, Düsseldorf — Obercassel.

Sosnowe boczne deski bez sęków

suche, czyste, nie sine, z podaniem przeciętnej długości i szerokości **kupi** Handel drzewa **G. Wilke, Poznań,** ul. Sew. Mielżyńskiego Nr. 6. — Założony r. 1904. (43)

ŻEGLARZ POLSKI

TYGODNIK
poświęcony sprawom żeglugi morskiej i rzecznej ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb i zadań ŻEGLUGI POLSKIEJ.

Szósty rok istnienia! **Szósty rok istnienia!**

Podróże morskie i sport wodny. Kronika portowa.

Kronika światowa żeglugi i budowy okrętów.

Prenumerata „Żeglarza Polskiego" wynosi rocznie **6 zł.;** półrocz. **3 zł.;** kwartaln. **1,50 zł.,** łącznie z miesięcznikiem „Morze", ilustrowanym organem Ligi Morskiej i Rzecznej, **13,- zł.** rocznie, **6,50 zł.** półrocznie, **3,25 zł.** kwartalnie.

Adr. Red. i Admin.: Tczew, ul. Hallera 17. - Konto P. K. O. 170044.
Okazowe numery na żądanie. 8

Almanach Żeglarza Polskiego 1927-28.

bogato ilustrowana książka podręczna ukaże się w połowie stycznia
Cena 4,- zł., dla prenum. rocznych **2,50 zł.**

Oferta.

Ofiarujemy — dopóki zapas starczy — **nasiona sosny pospolitej,** wyprodukowane w parowej łuszczarni z szyszek zebranych w lasach województwa Poznańskiego, o sile kiełkowania 90%.

Cenę podamy na zapytanie.
Opakowanie obliczamy po cenie własnego kosztu.

Warunki opłaty: połowa przy zamówieniu, reszta za zaliczką pocztową, względnie kolejową, na zapytanie służymy ofertą także na wszelkie inne nasiona drzew leśnych.

Upraszamy o wczesne zamówienia.

Konta bankowe: Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Poznań — Bank Przemysłowców, Poznań — Bank Handlowy w Warszawie, Oddz. w Poznaniu — Konto P. K. O. 206.377.

Admin. Rynku Drzewnego i Przeglądu Leśniczego
w Poznaniu, Wielkie Garbary 20.

Bale wagonowe

Potrzebujemy do spiesznej dostawy **bali drewnianych** r. 1925/26. Odbiórka na miejscu. Płatność przy załadowaniu.

Wymiary w m/m:

60 m³ 2800 × 240 × 45 (1204)
60 „ 3000 × 240 × 45
60 „ 2800 × 240 × 55
60 „ 2900 × 240 × 55

Spieszne oferty
„BUDOWNICTWO“ Bydgoszcz, Pomorska 8 I p.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE.

Nadleśnictwo Państw. Solec, pow. Bydgoszcz

sprzeda w drodze submisji sosnowe drewno użytkowe z roku gospodarczego 1927. 39

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Sztuk	KLASA I (m³)	KLASA II (m³)	KLASA III (m³)	KLASA IV (m³)	Odległość od stacji kol.
	a) budulec							
1	Chrośna	po cał. lesie	862	73.49	196.64	289.18	107.73	Solec-Kujawski lub Nowawieś-Wielka 7—12 klm.
2	Łażyn		951	21.44	56.14	191.30	209.43	
3	Trzcianka		418	22.67	191.05	124.12	37.38	
4	Jezierce I.		358	6.80	65.09	110.47	58.19	
5	Jezierce II.		439	4.05	50.45	125.86	78.16	
6	Kabat		196	—	10.53	42.46	46.36	
	b) kopalniaki							
7	Łażyn	po całym lesie	758	120.17	w całych długościach			
8	Trzcianka		403	81.39				
9	Jezierce II.		532	90.04				
10	Kabat		65	12.74				

Pisemne oferty należycie ostemplowane w zalakowanych kopertach z napisem „Submisja“ należy nadesłać Nadleśnictwu do dnia **14. stycznia 1927 r. godz. 11-tej przed poł.** Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia **o godz. 11.30 przed poł.** W ofercie należy podać przeciętną cenę za 1 m³ w złotych i dziesiętnych złotego w cyfrach i słowach oraz oświadczenie, że kupujący poddaje się bez zastrzeżeń warunkom sprzedaży.

Nadleśnictwo zastrzega sobie różnicę w podanej masie jak również za jakość drewna nie odpowiada.

Oferty zatwierdza Dyrekcja Lasów Państwowych w Bydgoszczy. Drewno płatne w ciągu 14 dni od daty urzędowego zawiadomienia o zatwierdzeniu submisji. Bliższe informacje w Nadleśnictwie.

Nadleśnictwo Państwowe.

KUPUJĘ ZA GOTÓWKĘ

wszelkie drzewo liściaste pierwszorzędnej jakości w stanie okrągłym 9
i tartym, jak:

dąb - klon - buk
jesion - brzost
grab - akację
lipę

brzozę - topolę
osikę - orzech
olchę - gruszę
i wiśnię.

Otto Zweigenthal & Co.

Hurtowy Handel Drzewa

PRAG II, Václavské nám. 63. Tel. 22717.

Składnica formularzy

Wykaz wykroczeń i przestępstw

podlegających postępowaniu karnemu na zasadzie prawa o kradzieżach leśnych z dnia 15. IV. 1878 r. (okładki i wkładki).

Również można nabyć:

Plan urządzeń gospod. leśnego (okładki i wkładki)
Plan użytków ubocznych (okładki i wkładki)
Wniosek cięć (okładki i wkładki)
Szczegółowy plan cięć (okładki i wkładki)
Numerowniki dla drzewa bud. i użytkowego
Numerowniki dla drzewa opałowego
Projekt i obrachunek kosztów wykonania zalesień (okładki i wkładki)
Wykaz wypłaty najmu
Lista płatnicza za wyróbkę drewna
Dzienny raport leśny
Wzór do książki kontroli cięć „A“
„ „ „ „ „ „B“
„ „ „ „ „ „C“
Wykaz drewna materjałowego (okładki i wkładki)
Tabela odbioru i rozchodu drewna
Plan Trzebieży (okładki i wkładki)
Szczegółowy plan zalesień (okładki i wkładki)
Numerowniki format 42 × 83 cm.
Numerowniki format 21 × 34
Wykaz drewna wyrobionego

Mamy także na składzie: (4

TABELĘ KUBICZNĄ Miary Metrycznej dla drzewa okrągłego W. Kamińskiego w cenie 1 zł. za egz.

Adm. Rynku Drzewnego i Przeglądu Leśniczego
Poznań,
Wielkie Garbary Nr. 20.
Telefon 18-20.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE. 38

Państw. Nadleśnictwo Mszano poczta Małki p. Brodnica

sprzeda w drodze submisji sosnowe drewno użytkowe z zrębów roku gospodarczego 1926/27 w następujących losach:

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Sztuk	Klasa I (m³)	Klasa II (m³)	Klasa III (m³)	Klasa IV (m³)	Razem (m³)	Odległość od st. kol. w klm.
1	Szabda	40b	322	307.04	304.61	—	—	611.65	Drużyny 1.5
2	Małki	68a	350	57.64	298.03	89.05	—	444.72	Małki 3.5 Kawki 3.5
3	Cieszyny	82b	359	95.18	304.12	72.40	4.35	476.05	Kawki 5

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem „Submisja na drewno użytkowe", należycie ostemplowane, należy nadsyłać do nadleśnictwa do dnia **13. stycznia 1927 r.** do godz. 10-tej, poczem nastąpi otwarcie ofert w obecności ewent. przybyłych oferentów. Oferty winny zawierać przeciętną cenę za 1 m³ dla każdego losu osobno w złotych i dziesiętnych złotego w cyfrach i słowach oraz oświadczenie, że oferentowi znane są warunki sprzedaży, obecnie w lasach państwowych obowiązujące i że się takowym bez zastrzeżeń poddaje. — Nadleśnictwo nie przyjmuje żadnej gwarancji za jakość drewna oraz za drobne różnice w masie. Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Dyrekcja Lasów Państwowych Torunia.

Państwowy Nadleśniczy.

Nadleśnictwo Państwowe Szarłata, poczta Łążek

sprzeda w drodze submisji w dniu 15. stycznia br. nast. drewno sosn. z roku gosp. 1926/27:

Los	Leśnictwo	Oddział	Sztuk	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Razem
			A. Budulec					
1	Skrzyniska	32A, 33, 32B	660	17.70	226.24	243.47	61.17	548.58
2	Smolarnia	70Ba	1480	71.15	301.24	500.75	192.51	1065.65
3	„	57, 78Bb	376	7.25	51.91	108.67	67.94	225.77
4	„	71	1702	276.62	756.15	516.21	132.51	1681.49
5	Wygoda	138	247	52.60	114.14	76.46	16.34	259.54
6	„	139Bb	458	198.80	272.05	101.84	20.33	593.02
7	„	122	257	118.87	185.55	55.36	4.74	434.52
8	„	121Ba, 121Bb	350	256.84	195.30	64.39	13.36	529.62
9	Zacisze	176a	1146	34.73	311.12	445.46	115.39	906.70
10	„	177Aa	510	29.29	257.34	174.37	27.90	488.90
11	Czarna Woda	102Ab	452	14.44	118.64	177.50	44.70	355.28
12	„	112b, 112c	1110	—	169.02	377.72	168.62	715.36
13	„	114, 167b	428	9.54	114.73	164.39	42.38	331.04
			B. Kopalniaki					
14	Skrzyniska	96a	789	155.30				155.30
15	Zacisze	77Aa, 176a	457	139.99				139.99
16	Czarna Woda	102Ab, 112b, 112c, 114A	1273	300.65				300.65

Otwarcie odpowiednio wygotowanych ofert z napisem „Submisja" nastąpi w dniu **15-go stycznia b. r.** o godz. 11-tej przed południem. Koszta korowania i ewentl. wyciągania ponosi kupujący. Sprzedaż odbędzie się na warunkach obowiązujących w lasach państwowych. Nadleśnictwo zastrzega sobie małe różnice w masie jako też za jakość drewna nie odpowiada. Oferty zatwierdza Dyrekcja Lasów Państwowych w Bydgoszczy. 41

Blochów bukowych

o grubości 42 i 46 m/m. poszukuję celem kupna do stałej dostawy 2 wagony miesięcznie. Drzewo musi być bezwzględnie zdrowe. Łask. oferty proszę skierować na adres:

Ludwik Turowski

Zakład gięcia drzewa

Kępno (Wkp.) 35

Abonujcie

RYNEK DRZEWNY i PRZEGLĄD LEŚNICZY

Sprzedam zaraz

około (36)

300 m³ jesionu,
150 m³ brzostu,
70 m³ grabu,
50 m³ dębu

loco stacja załadowania lub loco las. Brzost i jesion od 25 cm., dąb od 30, grab od 20.

Wiadomości udziela i umowę zawrze

Malibo Władysław

poczta Szudziałowo, Woj. Białostockie, Nadleśnictwo Sokółka.

Kopalniaki w stemplach

kupuje stale (2)

A. HEINE, Frankfurt (Oder) Stiftsplatz 10.

Leśnik 17

z akademickiem wykształceniem i praktyką w lasach państwowych, poszukuje posady. Łaskawe oferty Rynek Drzewny **Nr. 17.**

1156

LISY

KUNY — WYDRY
TCHÓRZE — WIEWIÓRKI
GRONOSTAJE — ZAJĄCE

oraz wszelkie inne

SKÓRY

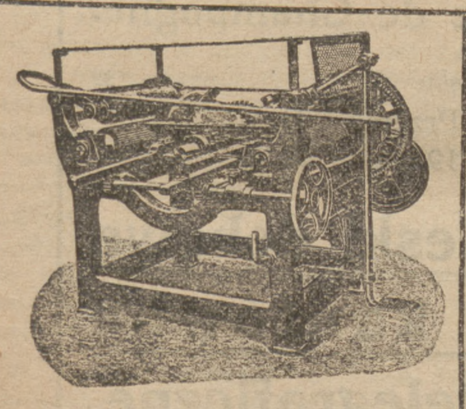
kupuje po najwyższych cenach

Józef Żarnowski & Ska

HURT. EX i IMPORT SKÓR

Poznań, Tama Garbarska 25 28.

Telefon 1541 i 5164

PODWÓJNA PIŁA TARCZOWA DKS

„UNIA" ZJEDNOCZONE FABRYKI MASZYN TOW. AKC.

ODDZ. C. BLUMWE I SYN.
BYDGOSZCZ. 1157

Traki oraz wszelkie maszyny do obróbki drzewa.

NOWOŚĆ: PODWÓJNA PIŁA TARCZOWA TYPU D K S.
SPECJALNA MASZYNA DLA ANGIELSKIEGO DRZEWA EKSPORTOWEGO.

PROSPEKTY I KOSZTORYSY BEZPŁATNIE. - - - - - - - NA ŻĄDANIE WIZYTY INŻYNIERÓW.

Przetarg.

(32)

W dniu 25. stycznia 1927 roku, o godzinie 12-tej w południe, w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Siedlcach odbędzie się przetarg ustny i za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż materjałów tartych, ciosanych, bloków, drewna użytkowego w stanie wyrobionym, drewna użytkowego na pniu, papierówki oraz drewna opałowego.

Szczegółowe warunki przetargu, dokładny wykaz jednostek przetargowych, oraz wyszczególnienie wymaganego wadjum, są do przejrzenia w lokalu tutejszej Dyrekcji.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Siedlcach.

Przetarg.

(31)

Na sprzedaż z Nadleśnictwa Krasnystaw 264.98 m³ drewna użytkowego dębowego odbędzie się dnia **24. stycznia 1927 r.** o godzinie 12-tej w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu przy ul. Lubelskiej 53.

Informacji udziela D. L. P. w Radomiu oraz Nadleśnictwo Krasnystaw.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.